

**Česká školní inspekce
Jihomoravský inspektorát**

INSPEKČNÍ ZPRÁVA

Čj. ČŠIB-1553/23-B

Název	Základní škola Arktur
Sídlo	č. p. 145, 664 64 Trboušany
E-mail	info@arktur.cz
IČO	14380625
Identifikátor	691015805
Právní forma	školská právnická osoba
Zastupující	Mgr. Lenka Krmelová
Zřizovatel	Vila Verde, z. s., Nádražní 54, 793 99 Osoblaha IČO: 10666141
Místo inspekční činnosti	Nádražní 465/58, 664 51 Šlapanice
Inspekční činnost na místě	13. a 14. 6. 2023

Inspekční činnost byla zahájena doručením oznámení o inspekční činnosti.

Předmět inspekční činnosti

Inspekční činnost na žádost podle § 174 odst. 7 ve smyslu odst. 2 písm. b) a c) školského zákona. Zjišťování a hodnocení podmínek, průběhu a výsledků vzdělávání podle školních vzdělávacích programů. Zjišťování a hodnocení naplnění školních vzdělávacích programů.

Charakteristika

Školská právnická osoba Základní škola Arktur (dále „škola“) od 1. 9. 2022 vykonává činnost základní školy a školní družiny. Vznikla s cílem nabídnout alternativu k běžnému vzdělávání, tzv. svobodnou demokratickou školu. V době inspekční činnosti se v prvním až devátém ročníku vzdělávalo 50 žáků, pět z nich se speciálními vzdělávacími potřebami.

Dalších 30 žáků bylo vzděláváno formou individuálního vzdělávání. K zájmovému vzdělávání ve dvou odděleních školní družiny bylo přihlášeno všech 50 žáků. Školní stravování pro žáky škola zajistila smluvně dodavatelem z jiného školského zařízení.

Hodnocení podmínek vzdělávání

Ředitelka školy si v prvním roce řízení osvojuje potřebné řídicí kompetence. Při vedení školy se zaměřuje na řízení pedagogického procesu a vytváření optimálních podmínek pro plynulý chod školy včetně komunikace s partnery ve vzdělávání. Účinně posiluje pozitivní pracovní klima mezi všemi zaměstnanci. Povinná dokumentace školy je vedena přehledně, až na systém vedení třídních knih a pedagogické záznamy, což dosud neumožňuje dostatečně propojit evidenci průběhu vzdělávání se sledováním učebního pokroku jednotlivých žáků. Pedagogická rada se schází pravidelně, ze zápisů z jednání je zřejmé, že projednává všechny důležité dokumenty školy, organizační záležitosti a často klima školy. Zabývá se i průběhem a výsledky vzdělávacího procesu. Pedagogický kolektiv se postupně učí společně vyvozovat konkrétní závěry a nastavovat doporučení pro zkvalitnění výuky. Vzdělávání a výchovu zabezpečuje širší tým pedagogů, který se již částečně obměnil a v němž převažují pracovníci bez požadované kvalifikace. Jejich činnosti se prolínají, aktivně mezi sebou sdílejí metodické poznatky a zkušenosti i informace o jednotlivých žácích. Vzájemné následky a zpětná vazba mají neformální podobu, schází cílená metodická podpora a evaluace kvality pedagogické práce. Pozornost je věnována dalšímu vzdělávání pedagogických pracovníků, které je plánované společně, vychází z filozofie školy a většina pedagogů je v této oblasti aktivní. Ředitelka školy se pravidelně schází s vychovatelkami školní družiny, zpravidla řeší organizační záležitosti, méně koncepční záměry, další vzdělávání a rozvoj činnosti, což se projevilo v nižší míře využití aktuálních vzdělávacích trendů v zájmovém vzdělávání.

Základní i zájmové vzdělávání se řídí přehlednými a srozumitelnými školními vzdělávacími programy, které vycházejí z reálné vize a koncepce rozvoje školy. Vzdělávací strategie školy navazuje na ideu svobodné demokratické školy. Škola výrazně individuálním přístupem k žákům a akcentem na jejich svobodné rozhodování o vlastním procesu učení podporuje jejich osobnostní rozvoj a kreativitu s cílem posilovat vnitřní motivaci ke vzdělávání. Postupně se daří nastavovat a uplatňovat jasná pravidla vzájemných vztahů a komunikace, jejich respektování většinou žáků vytvářelo ve sledované výuce i zájmové činnosti pozitivní klima. K rozvoji sociálních a komunikativních kompetencí žáků napomáhá průběžné naplňování preventivního programu, účelně zpracovaného podle potřeb školy. Služby školního poradenského pracoviště v potřebném rozsahu zabezpečují ředitelka školy v pozici výchovné poradkyně, školní metodička prevence a speciální pedagožka. Jejich činnost je úzce propojena s aktivitami třídních učitelů. Ve spolupráci s externí psychologkou škola realizuje programy pro žáky. Je vyučován předmět speciálně pedagogické péče, podpora asistenty pedagoga je účelně nastavena v souladu s potřebami žáků. Poradenství probíhá převážně formou konzultací s jednotlivými pedagogy, žáky nebo zákonnými zástupci. Uplatňovaný způsob přenosu informací za účelem využívání společných výchovně vzdělávacích strategií postupně vede k posílení odbornosti pedagogů při poskytování podpůrných opatření. Škola spolupracuje se školskými poradenskými zařízeními, jako přínosné hodnotí především konzultace doporučení podpůrných opatření poskytovaných jednotlivým žákům. Projevy rizikového chování u žáků během školního roku byly předmětem řešení, témata jsou diskutována na žakovském sněmu a způsob řešení částečně vedl k eliminaci rizikových jevů mezi žáky.

Ve škole jsou vytvořeny velmi dobré materiální podmínky pro naplňování školních vzdělávacích programů. Tematicky koncipované učebny jsou podnětně vybaveny a umožňují také relaxaci. Bezpečné a příjemné prostředí využívaných prostor uzpůsobené alternativním vzdělávacím postupům slouží současně pro činnost školní družiny a přispívá k pozitivním vzájemným vztahům mezi žáky i mezi žáky a pedagogy. Velmi dobré podmínky pro rozvoj fyzické zdatnosti žáků škola zajišťuje pronájmem vhodných sportovišť. Prostory přístupné žákům jsou průběžně monitorovány z hlediska zajištění bezpečnosti a ochrany jejich zdraví. Ve školním roce 2022/2023 škola disponovala potřebnými finančními prostředky pro realizaci školních vzdělávacích programů. Vedení školy je proaktivní v hledání dalších zdrojů, zapojuje se do dotačních výzev, oslovuje sponzory.

Hodnocení průběhu vzdělávání

Sledovaná výuka byla rozdělena na dopolední a odpolední učební blok. Specifická organizace formou lekcí odpovídala pojetí svobodné demokratické školy. Některé lekce svou nabídkou v rámci konkrétní vzdělávací oblasti rozvíjely vědomosti a dovednosti žáků, další obsahovaly činnosti výchovného zaměření. Vyučující prezentovali žákům učivo formou ukázek, které byly motivací k samostatnému zkoumání nového jevu či tématu. V ukázkách učivo vhodně propojovali mezipředmětově a využívali zkušenosti žáků z reálného života. Lekce pro mladší žáky poutavou formou propojovaly společné téma „včela“. Pedagogové zpravidla nepředkládali žákům hotové poznatky, ale vytvářeli vhodné podmínky pro objevování nových souvislostí za pomoci nabízených pomůcek, kladli důraz na rozvoj logického myšlení. Upozorňovali žáky na možnost využívání různých informačních zdrojů, jichž je ve škole dostatek, ti s nimi ale při vyhledávání informací i řešení konkrétního problému pracovali ojedinele. Ukázek se účastnila malá, věkově smíšená skupina žáků, což umožňovalo učitelům a asistentům pedagoga poskytovat všem žákům podporu podle jejich individuálních vzdělávacích potřeb. Po frontálně vedené ukázce žáci pracovali zpravidla samostatně, část z nich aktivně, zájem ostatních opadl. Dvojice nebo skupiny žáci tvořili ojedinele, což omezovalo rozvoj jejich kooperativních schopností. Zvolená organizace výuky u části žáků dobře rozvíjela samostatnost a odpovědnost za své vzdělávání. Některé žáky se však učitelům nepodařilo nabídkou výukového obsahu a výběrem metod a didaktických prostředků vhodně motivovat k učení a využití výukového času k osvojování znalostí a dovedností. Tito žáci v rámci svobodného rozhodování upřednostnili před řízeným programem volné činnosti podle vlastního zájmu. V souladu s filozofií svobodné demokratické školy věnovali čas jiným vzdělávacím aktivitám nesouvisejícím s aktuální nabídkou připravenou učiteli, při nichž převážně využívali digitální technologie. Vzhledem k respektování autonomního učení nebyla věnována pozornost shrnutí učiva a zhodnocení práce učitelem a žáky v průběhu a v závěru lekcí. Průběžné poskytování ústní i neverbální zpětné vazby, sebehodnocení žáků či vrstevnické hodnocení, jak je deklarováno ve školním vzdělávacím programu, v hospitovaných vzdělávacích aktivitách probíhalo jen sporadicky. Kvalitu grafických výstupů žáků dokládaly projektové výstupy a materiály založené do žákovského portfolia, i jejich vedení a volba obsahu však byly ponechány na dobrovolnosti a úroveň jejich vypracování byla velmi rozdílná. Bylo z nich patrné, že práci s chybou není ve škole věnována náležitá pozornost a žáci nejsou důsledně upozorňováni na to, že u nich samostatné dokončování úkolů často nevede ke stanovenému cíli. Výrazným pozitivem výuky byla otevřenost aktérů vzdělávání, vedení žáků ke komunikaci a dovednosti argumentovat. Komunikační i sociální dovednosti si osvojovali i na každodenně konaném ranním setkání. Žáci dokázali respektovat názor většiny, jejich projev byl spontánní a uměli jej podpořit přiměřenou argumentací.

V oddělení školní družiny pro mladší žáky vychovatelka i asistentka pedagoga podporovaly jednotlivými činnostmi rozvoj kompetencí, účastníci zájmového vzdělávání si mohli vybrat z dostatečné nabídky herních, odpočinkových i spontánních aktivit, zaujalo je tvoření v keramické dílně. Činnost druhého oddělení zajišťovala vychovatelka bez odborné kvalifikace. Účastníkům v dostatečné míře nenabízela zájmovou, individuální a relaxační činnost, spíše vykonávala pouhý dohled. Žáci se k sobě zpravidla chovali ohleduplně a dodržovali nastavená pravidla.

Hodnocení výsledků vzdělávání

Škola během prvního školního roku evidovala několik přestupů žáků na jinou školu a přijala nové žáky. Žáci jsou průběžně i na vysvědčení hodnoceni slovně. Ve vyučování má probíhat zpětná vazba a sebehodnocení žáků různými formami, což však škola doložila jen v omezeném rozsahu. V prvním pololetí fungování školy všichni žáci prospěli s vyznamenáním nebo prospěli. Strategie vedoucí k dosažení optimálního učebního pokroku u žáků a rozvoji jejich nadání má škola jednotné, ne vždy však vedou k dosažení cíle. Záznamy z pedagogické diagnostiky dokládají průběžné hodnocení neuceleně, nedostatečně zpracovaná kritéria hodnocení k jednotlivým výstupům vzdělávání uplatňovaná při hodnocení žáků neprokazují dosaženou úroveň zvládnutí konkrétního výstupu, výsledky vzdělávání žáků nejsou prozatím hodnoceny tak, aby byla zřejmá úroveň vzdělání žáka, které dosáhl zejména ve vztahu k očekávaným výstupům jednotlivých předmětů školního vzdělávacího programu, kterým se věnoval v daném období. Aktuální problémy jsou bezodkladně otevřeně komunikovány se žáky ve snaze docílit respektování hranic, což se u některých žáků daří postupně. Ke zjištěným porušením školního řádu mohou navrhnout řešení všichni žáci, cílem je konsenzus. Vzdělávací a výchovné problémy se řeší na tripartitních setkáních rodič – učitel – žák, častým tématem je vysoká omluvená absence. Přínosná je pro žáky podpora v podobě individuálních konzultací s pedagogy nebo používání doporučených individualizovaných pomůcek. Rozvoj kompetence k řešení problémů, komunikativní, sociální a personální podporuje aktivní žakovský sněm. Žáci na něm přicházejí s podněty, jimiž se vedení školy zabývá. Jednou týdně je výuka pravidelně realizována v mimoškolním prostředí, o programu tzv. výletu rozhoduje sněm. Vystavené práce žáků dokládaly pestrost obsahu a podporu bádání a kreativity ve výuce, škola také cíleně rozvíjí tělesnou zdatnost žáků. K realizaci školních vzdělávacích programů přispívá spolupráce školy se zákonnými zástupci žáků, školskou radou a radou školské právnické osoby, účelná je kooperace se zřizovatelem. Komunikace se zákonnými zástupci je otevřená, je pro ni vytvořen dostatečný prostor. Probíhá prostřednictvím osobního kontaktu, formou rodičovských kruhů a schůzek, již zmíněných tripartit, sociálních sítí, e-mailů, popř. písemně. Málo angažovaní rodiče jsou vyzýváni k větší aktivitě. Škola se prezentuje na svých webových stránkách, postupně se zapojuje do veřejného dění, pořádala např. tematické jarmarky, besedy, zajímá se o místní komunitní zahradu, využívá četné příležitosti k pestrým aktivitám v místní i širší lokalitě.

Závěry

Silné stránky

- Škola má jasně vymezenou koncepci rozvoje, kterou aktéři vzdělávání sdílejí, a s přispěním optimálních materiálních podmínek směřuje k jejímu naplnění.
- Partnerské vzájemné vztahy a respektující komunikace jsou pro žáky pozitivním vzorem prosociálního chování a vytvářejí příznivé klima školy.

Slabé stránky a/nebo příležitosti ke zlepšení

- Důsledkem nekvalifikovanosti pedagogů spojené s nižší metodickou podporou ze strany vedení školy byly dílčí nedostatky v realizaci vzdělávání a evaluaci jeho průběhu a výsledků.
- Organizace výuky u některých žáků nevedla k jejich aktivnímu zapojení do procesu vzdělávání, což prohlubovalo rozdíly ve výsledcích vzdělávání.
- Ve sledované výuce scházela práce s cíli, sebehodnocení a práce s chybou – poskytování zpětné vazby k práci žáků.
- Škola nemá jednotný systém pro evidenci dosahování očekávaných výstupů a pokroku jednotlivých žáků ve vzdělávání.

Doporučení pro zlepšení činnosti školy

- Zaměřit hospitační činnost a poskytování konkrétní zpětné vazby jednotlivým pedagogům ke kvalitě jejich výuky na zvyšování úrovně průběhu i obsahu vzdělávání. Konkrétně stanovovat cíle hospitační činnosti a vyhodnocovat její výsledky. Zavést efektivní systém uvádění nových pedagogických pracovníků.
- Reflektovat ve výukových lekcích věkové rozdíly mezi žáky ve skupinách a zajistit diferenciaci volbou vhodných metod, činností a různou náročností cílů.
- V rámci autonomie žáků je vést k přijímání odpovědnosti za své vzdělávání i v případě plnění pro ně méně atraktivního vzdělávacího obsahu.
- Důsledně poskytovat zpětnou vazbou ke kvalitě písemných výstupů žáků a zaměřit se na práci s chybou.
- Více motivovat žáky k aktivnímu a účelnému využívání informačních zdrojů a digitálních technologií.
- Využívat efektivněji dostupný elektronický školní informační systém k průběžné komunikaci se zákonnými zástupci žáků a k vedení prokazatelných záznamů o průběhu vzdělávání.
- Při plánování vzdělávacího obsahu uplatňovat standardy pro základní vzdělávání, jejichž smyslem je účinně napomáhat při dosahování cílů stanovených v Rámcovém vzdělávacím programu pro základní vzdělávání.

Pro účely zvýšení dotací právnická osoba vykonávající činnost školy dosahuje výsledků hodnocení požadovaných dle § 5 odst. 3 písm. b) zákona č. 306/1999 Sb., o poskytování dotací soukromým školám, předškolním a školským zařízením, ve znění pozdějších předpisů.

Stanovení lhůty

Česká školní inspekce v souladu s § 175 odst. 1 školského zákona ukládá ředitelce školy ve lhůtě do 14 dnů přijmout adekvátní opatření k prevenci nedostatků zjištěných při inspekční činnosti a ve stejné lhůtě písemně informovat Českou školní inspekci, jaká byla přijata opatření.

Zprávu zašlete na adresu Česká školní inspekce, Jihomoravský inspektorát, Křížová 22, 603 00 Brno, případně prostřednictvím datové schránky (g7zais9), nebo na e-podatelnu csi.b@csicr.cz s připojením elektronického podpisu.

Seznam dokladů, o které se inspekční zjištění opírají

1. Zřizovací listina školské právnické osoby z 29. 9. 2021 a Dodatek č. 1 z 20. 9. 2022
2. Jmenovací listina ředitele školské právnické osoby s účinností ke dni zápisu do rejstříku školských právnických osob z 29. 9. 2021
3. Výpis z rejstříku škol a školských zařízení IZO 181 127 571 Základní škola, IZO 181 133 181 Školní družina z 2. 6. 2023
4. Výpis z rejstříku školských právnických osob vedeného Ministerstvem školství, mládeže a tělovýchovy ve složce 2022 pod pořadovým číslem 011 z 12. 6. 2023
5. Výkonové výkazy: M3 o základní škole podle stavu k 30. 9. 2022 ze 14. 10. 2022, Z 2-01 o školní družině – školním klubu podle stavu k 31. 10. 2022 z 9. 11. 2022
6. Smlouva o poskytnutí dotace uzavřená s Krajským úřadem Jihomoravského kraje č. j. JMK078313/22/OŠ z 25. 7. 2022
7. Nájemní smlouva uzavřená s Městem Šlapanice č. j. SLP-KS/77610-22/DUJ platná od 1. 9. 2022 na dobu neurčitou a Dodatek 1 č. j. SLP-KS/29520-23/DUJ platný od 10. 5. 2023
8. Dohoda s TJ Sokol Šlapanice o krátkodobém užívání prostor gymnastické haly v době od 1. 10. 2022 do 30. 6. 2023
9. Nájemní smlouva s Orel jednota Šlapanice platná od 10. 9. 2022
10. Smlouva o školním stravování podle vyhlášky č. 107/2005 uzavřená se Základní školou, Šlapanice, okres Brno-venkov, příspěvkovou organizací z 2. 9. 2022
11. Žádosti o uvolnění dítěte z výuky podané zákonnými zástupci – uvolnění žáka v době obědové pauzy od 12:15 do 13:00 hod. doručené v průběhu školního roku 2022/2023 částí zákonných zástupců
12. Školní vzdělávací program pro základní vzdělávání Arktur platný od 1. 9. 2022
13. Školní řád Základní školy Arktur platný od 1. 9. 2022, příloha č. 1: Podklad pro hodnocení na vysvědčení
14. Školní informační systém Edupage – školní matrika, hodnocení žáků
15. Třídní knihy tříd a evidence nepřítomnosti žáků vedená ve školním roce 2022/2023 v elektronické podobě (vlastní formát)
16. Rozvrhy hodin tříd a rozpis dohledů ve školním roce 2022/2023
17. Zápisy z porad vedené ve školním roce 2022/2023 (jednání pedagogické rady, pracovní rady, setkání sněmu)
18. Zápisy z rodičovských schůzek a tripartit
19. Plán dalšího vzdělávání pedagogických pracovníků (schéma)
20. Metodika vysvědčení, výpis z vysvědčení za 1. pololetí (vzorek)
21. Písemné a projektové výstupy žáků, portfolia a sebehodnocení žáků (vzorek)
22. Školní vzdělávací program školní družiny Arktur platný od 1. 9. 2022
23. Vnitřní řád školní družiny platný od 1. 9. 2022
24. Přehledy výchovně vzdělávací práce školní družiny vedené v elektronickém informačním systému ve školním roce 2022/2023
25. Zápisové lístky do ŠD ve školním roce 2022/2023 (vzorek)
26. Dokumentace školního poradenského pracoviště: dokumentace žáků se speciálními vzdělávacími potřebami, Minimální preventivní program na školní rok 2022/2023, Strategie předcházení šikany a krizový plán jejího řešení s platností od 1. 9. 2022,

Přehled řešených výchovných problémů ve školním roce 2022/2023, Organizační struktura a cíle školního poradenského pracoviště pro školní rok 2022/2023

27. Personální dokumentace pedagogických pracovníků vedená ve školním roce 2022/2023 s doklady o nejvyšším dosaženém vzdělání
28. Dokumentace školy k hodnocení ekonomických podmínek školy a zajištění bezpečnosti a ochrany zdraví žáků
29. Školní web arktur.cz (náhled 14. 6. 2023)

Poučení

Podle § 174 odst. 11 školského zákona může ředitelka školy podat připomínky k obsahu inspekční zprávy České školní inspekce, a to do 14 dnů po jejím převzetí. Případné připomínky zašlete na adresu, Česká školní inspekce, Jihomoravský inspektorát, Křížová 22, 603 00 Brno, případně prostřednictvím datové schránky (g7zais9), nebo na e-podatelnu csi.b@csicr.cz s připojením elektronického podpisu, a to k rukám ředitelky inspektorátu.

Inspekční zprávu společně s připomínkami a stanoviskem České školní inspekce k jejich obsahu zasílá Česká školní inspekce zřizovateli a školské radě. Inspekční zpráva včetně připomínek je veřejná a je uložena po dobu 10 let ve škole nebo školském zařízení, jichž se týká, a v místně příslušném inspektorátu České školní inspekce. Zároveň je inspekční zpráva zveřejněna na webových stránkách České školní inspekce a v informačním systému InspIS PORTÁL.

Složení inspekčního týmu a datum vyhotovení inspekční zprávy

Titul, jméno, příjmení, funkce

Mgr. Marcela Hanáková, školní inspektorka, vedoucí inspekčního týmu

Ing. Hana Šarounová, kontrolní pracovnice

Mgr. Anna Knoflíčková, školní inspektorka

Datem vyhotovení inspekční zprávy se rozumí datum posledního podpisu člena inspekčního týmu.